Paradigmata

zur

deutschen Grammatik

Zum

Gebrauch für Vorlesungen

Berlin

Verlag von Wilhelm Hertz
(Bessersche Buchhandlung)

Gedruckt in der Druckerei der Königlichen Akademie
der Wissenschaften.

1859.

36 - 2. B. 28.

Starke Conjugation.

A. mit Bindevocal.

		Goth.	Ahd.	Mhd.
Praes. indic.	1.	-a	-u -o	-e
	2.	-is	-is -ist -est	-est (es)
	3.	-iþ	-it -et	-et
	1.	-ôs	....	....
	2.	-ats	....	....
	1.	-am	-amês -emês -em -en	-en
	2.	-iþ	-at -ant -et -ent	-et -ent
	3.	-and	-ant -ent	-ent
conj.	1.	-au	-e -a	-e
	2.	-ais	-ês -êst	-est
	3.	-ai -aiþ	-e -a	-e
	1.	-aiva	....	
	2.	-aits	....	
	1.	-aima	-êmês -êm -ên -ân	-en
	2.	-aiþ	-êt ênt	-et -ent
	3.	-aina	-ên -ân	-en
Praet. indic.	1.	—	—	—
	2.	-t	-i -e	-e
	3.	—	—	—
	1.	-u	....	....
	2.	-uts	....	....
	1.	-um	-umês -um -un -on -en	-en
	2.	-uþ	-ut -unt -ot -et -ent	-et
	3.	-un	-un -on -en	-en
conj.	1.	-jau	-i -e	-e
	2.	-eis	-îs -îst	-est
	3.	-i	-i -e	-e
	1.	-eiva	....	....
	2.	-eits	....	....
	1.	-eima	-îmês -îm -în -en	-en
	2.	-eiþ	-ît -int	-et
	3.	-eina	-în -en	-en
Imper.	2.	—	—	—
	2.	-ats	....	....
	1.	-am	....	....
	2.	-iþ	-at -et	-et
Infin.		-an	-an -en	-en
Partic. praes.		-ands	-anti -enti	-ende
praet.		-ans	-an -en	-en

Erster Vocal: Praes. ind. sing. Imp. sing. — Zweiter: Praes. ind. (dual.) plur. Praes. conj. Imp. (dual.) plur. Infin. Part. praes. — Dritter: Praet. sing. goth. 1. 2. 3. ahd. mhd. 1. 3. — Vierter: Praet. (dual.) plur. — Fünfter: Praet. conj. ahd. mhd. Praet. sing. 2. — Sechster: Part. praet.

I. Classe: Grundvocal A.

a. einf. Muta und Spir. (aufser k-hh-ch, f-ff): giban.

i aih u	i	i	
i aih u	ë	ë	
a	a	a	a
ê	ê	â	â
ê	ô	â	æ
i aih u	ë	ë	

b. einf. Liq. nebst k-hh-ch, f-ff: niman.

i air	i	i
i air	ë	ë
a	a	a
ê	â	â
ê	â	æ
u aur	o	o

c. dopp. Liq., Liq. und Spir. c. mut. und tt: hilpan.

i air	i	i
i air	ë im in	ë im in
a	a	a
u aur	u âst	u âht âsch âst
u aur	u âst	ü u æht æsch æst
u aur	o um un	o um un

II. Classe: Grundvocal I.

a. einf. Liq. Spir. Muta: steigan.

ei	î	î	eiʔ eiv	î îw	î îw iuwʔ
ei	î	î	eiʔ eiv	î îw	î îw iuwʔ
ai	ei êh	ei êch	ai aiv	ei êo ê	ei ê
i aih	i	i	ij iv	i iw uw ir	iuw ir
i aih	i	i	ij iv	.. iw ir	iuw ir
i aih	i	i	ij iv	i iw ir	iuw ir

b. Pura: speivan.

III. Classe: Grundvocal U.

a. einf. Muta und Spir.: biugan.

iu û	iu û	iu û	iv	iuw	iuw
iu û	io û	ie û	iv	iuw	iuw
au	ou ô	ou ô	au	ou	ou
u auh	u	u	iv	û ûw	iuw ouw
u auh	u	ü	iv	û ûw	iuw
u auh	o	o	iv	û ûw	iuw ûw ouw

b. Pura: snivan-kiuwan.

IV. Classe: verstärkter Praesensstamm mit Ablaut ô.

a. einf. Mut. und Liq. nebst f h hs sk: faran.

a	a ę	a ę	
a	a ę	a ę	
ô	uo	uo	
ô	uo	uo	
ô	uo	üe	
a	a	a	

b. Lingual: standan.

an	an ęn	....
an	an	....
ô	uon	uon
ô	uon	uon
ô	uon	üen
an	an	an

c. einf. Mut.: flêkan.

	ê	
	ê	
ai-ô		
ai-ô		
ai-ô		
	ê	

d. Pura: vaian.

	ai	âj
	ai	âj
ai-ô		....
ai-ô		....
ai-ô		....
	ai	âj

V. Classe: verstärkter Praesensstamm mit Reduplication ohne Ablaut.

a. ll nn, l n cum ling., h g: haldan.

a	a ę	a ę
a	a	a
ai-a	ê ia	ie
ai-a	ê ia	ie
ai-a	ê ia	ie
a	a	a

b. einf. Mut. (und s): slêpan.

ê	â	â æ
ê	â	â
ai-ê	ê ia	ie
ai-ê	ê ia	ie
ai-ê	ê ia	ie
ê	â	â

c. einf. Mut.: hvôpan.

ô	uo	uo üe
ô	uo	uo
ai-ô	io	ie
ai-ô	io	ie
ai-ô	...	ie
ô	uo	uo

d. einf. Mut. und s: haitan.

ai	ei	ei
ai	ei	ei
ai-ai	(ê) ia	ie
ai-ai	(ê) ia	ie
ai-ai	(ê) ia	ie
ai	ei	ei

e. einf. Mut.: hlaupan.

au	ou ô	ou ô œ
au	ou ô	ou ô
ai-au	io iu	ie iu
ai-au	io iu	ie iu
ai-au	iu	ie iu
au	ou ô	ou ô

f. Pura: bauan-houwan.

au	ou û	ou û iuw
au	ou û	ou û iuw
ai-au?	io iu	iu ie
ai-au?	iuw iru	iuw iew
ai-au?	iuw iru	iuw iew
au	ou û	ou û

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

B. ohne Bindevocal.

VI. Classe.

a. das Verbum substantivum: is und bu.

Praes. ind.	im	bim bin	bin
	is	bist bîs	bist
	ist	ist	ist
	siju	. . .	. . .
	sijuts	. . .	. . .
	sijum	birumês bin	sîn birn
	sijuþ	birut -int bint	sît sint birt bint
	sind	sint sintun	sint
conj.	sijau	sî	sî sîe
	sijais	sîs -st	sîst
	sijai	sî	sî sîe
	sijaiva	. . .	. . .
	sijaits	. . .	. . .
	sijaima	sîmês sîn	sîn
	sijaiþ	sît sînt	sît
	sijaina	sîn	sîn
Praet. ind.	*vas*	*uuas*	*was*
conj.	*vêsjau*	*uuâri*	*waere*
Imp.	*vis*?	*uuis* bis	*wis* bis
	visats?	. . .	. . .
	visam?	. . .	. . .
	visiþ?	*uuësat -ent* sît sînt	*wëset* sît
Inf.	*visan*	*uuësan* sîn	*wësen* sîn
Part. praes.	*visands*	*wësanti*	*wesende*
praet.	*visans*?	*gauuësan*?	*gewësen -st* gesîn

b. Stamm tâ oder tô -oa -ua -uo.

Praes. ind.	. . .	tôm	tuon tuo
	. . .	tôs -is tuis	tuost
	. . .	tôt -it tuit	tuot
	. . .	tômês	tuon
	. . .	tôt	tuot
	. . .	tônt	tuont
conj.	. . .	tô -e -je tue	tuo tüeje
	. . .	tôs -ês -jest tuêst	tuost tüejest
	. . .	tô -e -je tue	tuo tüeje
	. . .	tômês -êmês -jen tuêmes	tuon tüejen
	. . .	tôt -êt -jent tuêt	tuot tüejent
	. . .	tôn -ên -jen tuên	tuon tüejen

Praet. ind.	-da	tëta	-ta		tëte tete	-te
	-dês	tâti	-tôs		tæte	-test
	-da	tëta	-ta		tëte tete	-te
	-dêdu	. . .			. . .	
	-dêduts	. . .			. . .	
	-dêdum	tâtumês	-tumês	-tômês	tâten	-ten
	dêduþ	tâtut	-tut	-tôt	tâtet	-tet
	dêdun	tâtun	-tun	-tôn	tâten	-ten
conj.	-dêdjau	tâti	-tî		tæte	-te
Imp.	. . .	tô; tôt	-nt tuêt		tuo; tuot	
Inf.	. . .	tôn (toan tuan tuon)			tuon	
Part. praes.	. . .	tônti			tuonde	
praet.	. . .	gatân			getân	

c. Stamm i.

Praet. ind. iddja iddjês? iddja . . . . . iddjêdum -jêduþ -jêdun
conj. iddjêdjau? . . . . . iddjêdeina Luc. 5, 7.

d.?

Praes. ind.	gâm gêm (geist geit)	gân gên
conj.	gê (gâmês Tat. 158, 4)	gê gâ
Praet.	. . .	1. 3. gie
Imp.	. . .	(gâ gê)
	gêt gânt	gât gêt
Inf.	gân gên	gân gên
Part. praes.	gânti gênti	gânde gênde
praet.	. . .	gegân

e.?

Praes. ind.	stâm stêm (steist steit)	stân stên stê
conj.	stê	stâ stê
Praet.	. . .	. . .
Imp.	. . .	(stâ stê?)
	stêt	stât stêt
Inf.	stân stên	stân stên
Part. praes.	stânti stênti	stânde stênde
praet.	. . .	gestân

Schwache

—

I. Classe: Ableitungsvocal I.

Praes. ind.	nasja	sandja	nerju
	—jis	—eis	—is
	—jiþ	—eiþ	—it
	—jôs	—jôs	. . .
	—jats	—jats	. . .
	—jam	—jam	—jamês
	—jiþ	—eiþ	—jat
	—jand	—jand	—jant
conj.	nasjau	sandjau	nerje
Praet. ind.	nasida	sandida	nerita
conj.	nasidêdjau	sandidêdjau	neritî
Imp.	nasei	sandei	neri
	—jats	—jats	. . .
	—jam	—jam	. . .
	—jiþ	—eiþ	nerjat
Inf.	nasjan	sandjan	nerjan
Part. praes.	nasjands	sandjands	nerjanti
praet.	nasiþs	sandiþs	ganerit

II. Classe: Ableitungsvocal Ô.

salbô	salbôm —n	salbe	jage
—ôs	—ôs	—est	—est
—ôþ u. s. w.	—ôt	—et	—t —et
—ô	—ôe —ô —oje	—e	—e
—ôs	—ôês —ôs —ojest	—est	—est
—ô u. s. w.	—ôe —ô —oje	—e	—e
—ôda	—ôta	—ete —te	—te —ete
—ôdêdjau	—ôtî	—ete —te	—te —ete
—ô u. s. w.	—ô	—e	—e
—ôn	—ôn	—en	—en
—ônds	—ônti	—ende	—ende
—ôþs	ga—ôt	ge—et -t	ge—et —t

Conjugation.

sentu	ner	hüge	sende
—is	—st	—est	—est
—it	—t	—et -t	—et
. . .	. . .	. . .	. . .
. . .	. . .	. . .	. . .
—amès	—n	—en	—en
—at	—t	—et -t	—et
—ant	—nt	—ent	—ent
sente	ner	hüge	sende
santa sentita	nerte	hügte -ete	sante sendete
santî sentitî	nerte	hügte -ete	sante sendete
senti	ner	hüge	sende
. . .	. . .	. . .	. . .
. . .	. . .	. . .	. . .
sentat	nert	hüget -t	sendet
sentan	nern	hügen	senden
sentanti	nernde	hügende	sendende
gasentit gasant	genert	gehüget	gesendet gesant

III. Classe: Ableitungsvocal AI.

haba	habêm —n	habe	hân
—ais	—ês	—est	hâst
—aiþ	—êt	—et —t	hât
—ôs	. . .	. . .	
—ats	. . .	. . .	
—am	—êmès	—en	hân
—aiþ	—êt	—et —t	hât
—and	—ênt	—ent	hânt
—au	—êe —ê —eie	—e	
—ais u. s. w.	—êês —ês	—eiêst —est	
—aida	—êta	—ete —te	hâte hête hiete hëte
—aidèdjau	—êti	—ete —te	hæte hête hiete hëte
—ai u. s. w.	—ê	—e	
—an	—ên	—en	hân
—ands	—ênti	—ende	
—aiþs	ga—êt	ge—et	

Anomala

Erster Classe starker Conjugation.

a.

1. 1. mag magt, magum, magjau; 2. mahta, mahtêdjau; 3. magan, magands, mahts. — 1. mag maht, magumês mugumês, megi mugi; 2. mahta mohta, mahti mohti; 3. magan mugen, maganti mugenti. — 1. mac maht, mügen mugen megen magen, müge mege; 2. mohte mahte, möhte mohte mehte; 3. mügen mugen.

2. 1. binah, ganah; 3. binauhts. — 1. ganah.

b.

3. 1. skal skalt, skulum, skuljau; 2. skulda, skuldêdjau; 3. ... skulds. — 1. scal scol sol sal, scalt scolt solt salt, sculumês sulen suln, sculi sule; 2. scolta solta, scolti solti; 3. scolan suln, scolanti sulende. — 1. sol sal schol, solt, suln süln, sül; 2. solte, solte (sülte); 3. suln süln soln?

4. 1. man mant, munum, munjau; 2. munda; 3. ... munands, munds. — alts. 1. farman farmanst; 2. farmunsta.

c.

5. 1. gadars, gadaursum, gadaursjau; 2. gadaursta; 3. gadaursan. — 1. gatar gatarst, gaturrumês, gaturri; 2. gatorsta, gatorsti; 3. ... gaturst? gatorran. — 1. getar (tar) getarst, geturren getürren, getürre; 2. getorste, getörste getorste; 3. geturren getürren?, türren.

6. 1. þarf þarft, þaurbum, þaurbjau; 2. þaurfta; 3. ... þaurbands þaurfts. — 1. darf darft, durfumês, durfi; 2. dorfta dorfti; 3. durfan. — 1. darf darft, durfen dürfen, dürfe; 2. dorfte, dörfte dorfte; 3. durfen dürfen, gedorft.

7. 1. kann kant, kunnum, kunnjau; 2. kunþa, kunþêdjau; 3. kunnan, kunnands, kunþs. — 1. kan kanst, kunnumês, kunni; 2. konda (konsta) kunda, kondi konsti; 3. kunnan, kunnenti, (kund). — 1. kan kanst, kunnen künnen, künne, Imp. kunne?; 2. kunde konde, kunde künde könde; 3. kunnen künnen, kunnen?

8. 1. (an), unnumês, unni; 2. onda onsta, ondi onsti; 3. unnen. — 1. gan ganst, gunnen günnen, günne, Imp. gunne günne; 2. gunde gonde, günde; 3. gunnen, gegunnen gegunnet.

Zweiter Classe starker Conjugation.

9. 1. aih (aig) aiht, aigum (aihum), aigjau; 2. aihta aihtêdjau; 3. (fairaihan?), aigands (aihands). — 1. . . . eigist, eigamês eigun, eigi êgi, Imp. eigint; 2. (alts. êhta, êhti); 3. . . . (Eigant, eigan).

10. 1. lais.

11. 1. vait vaist, vitum, vitjau; 2. vissa, vissêdjau; 3. vitan, vitands, (vis). — 1. uueiz (uuêz) ueist (uuêst), uuizzumês, uuizzi, Imp. uuizze uuizzit; 2. uuissa uuëssa uuista uuësta, uuissi uuëssi uuisti uuësti; 3. uuizzan, uuizzanti, gauuizzan. — 1. weiz weist, wizzen, wizze, Imp. wizze, wiz; 2. wisse wësse wesse wiste wëste weste; 3. wizzen, wizzende, gewizzen gewëzzen gewist gewest.

12. 1. viljau vileis vili, vileits, vileima vileiþ vileina; 2. vilda, vildêdjau; 3. . . . viljands. — 1. uuili uuillu uuille uuilla uuëlla uuile uuil, uuilîs uuili uuile uuilt, uuili uuilli uuile uuil, uuëllemês uuollemês — uuëllant uuollent uuëllen; uuëlle uuolle; 2. uuolta uuëlta, uuolti uuëlti; 3. uuellen uuellenti. — 1. wil, wilt wil, wil, wëllen wëln wellen weln (wollen), wëlle welle, Imp. wëlle; 2. wolte, wolte; 3. wëllen.

Dritter Classe starker Conjugation.

13. 1. daug. — 1. toug, tugun, tugi; 2. tohta, tohti; 3. . . . toganti. — 1. touc, tugen tügen, tüge; 2. tohte, töhte tohte; 3. tugen? tügen.

Vierter Classe starker Conjugation.

14. 1. gamôt, gamôtjau; 2. gamôsta. — 1. muoz muost, muozun, muozi; 2. muosa, muosi muoste. — 1. muoz muost, müezen, müeze; 2. muoste muose, müeste müese; 3. müezen?

15. 1. ôg, ôgjau, Imp. ôgs ôgeiþ; 2. ôhta; 3. ôgands.

Passivum (Medium).

Praes. ind. -ada -aza -ada, plur. -anda; conj. -aidau -aizau -aidau, plur. -aindau.

Angebliche Reste eines Mediums: Praes. ind. gavasjada ἐνδύσηται 1. Cor. 15, 54. vaurkjada, ustiuhada κατεργάζεται 2. Cor. 4, 17. 7, 10. ufkunnanda γνώσονται Joh. 13, 35. — conj. atsteigadau nu af þamma galgin καταβάτω Matth. 27, 42. Marc. 15, 32; lausjadau nu ina ῥυσάσθω αὐτόν Matth. 27, 43; liugandau γαμησάτωσαν 1. Cor. 7, 9.

Declination der Substantiva.

A. vocalisch auslautender Stämme.

I. Starke Declination.

a. Masculina auf A.

Sing.	N.	dag-s	tag	tac
	G.	-is	-es -as	-ges
	D.	-a	-a -e	-ge
	A.	-	-	tac
	V.	-	-	-
	I.	...	-û -u -o	...
Plur.	N.	-ôs	-â -a	tage
	G.	-ê	-ô -o	-e
	D.	-am	-um -om -un -on -en	-en
	A.	-ans	-â -a	-e

harjis hairdeis laisareis; wini hirti lêrari; wine hirte lêrære.

b. Neutra auf A.

Sing.	N.	vaurd	uuort	grab	wort	grap
	G.	-is	-es		-es	
	D.	-a	-a		-e	
	A.	-	-		-	
	I.	...	-û		...	
Plur.	N.	-a	-	grebir	-	greber
	G.	-ê	-ô	-irô	-e	-ere
	D.	-am	-um	-irum	-en	-eren
	A.	-a	-	-ir	-	-er

basi kuni reiki; beri kunni rîhhi; ber künne rîche.

c. Feminina auf Ô oder Â.

Sing.	N.	giba	gëba	gëbe
	G.	-ôs	-ô -â -û?	-e
	D.	-ai	-ô -u -â?	-e
	A.	-a	-a	-e
Plur.	N.	-ôs	-ô -â	-e
	G.	-ô	-ônô -ôn	-en
	D.	-ôm	-ôm -ôn	-en
	A.	-ôs	-ô -â	-e

sibja vrakja bandi þivi frijôndi; turi tura tür, sippia sibba sippe, gartë gertia gerta gerte, undë undëa unda ünde, secchë secchia seccha ..., suntë suntëa sunta sünde, diu, chuoa (chuo kuo), (friuntîn friuntinna, friundîn friundinne).

II. Starke Declination.

a. Masculina auf I.

Sing.	N.	gast -s	gast	gast
	G.	-is	-es	-es
	D.	-a	-a -e	-e
	A.	-	-	-
	V.	-	-	-
	I.	...	-û -u -o	...
Plur.	N.	-eis	gestî -i -e	geste
	G.	-ê	-iô -ëô -o	-e
	D.	-im	-im -in -en	-en
	A.	-ins	-î -i -e	-e

b. Feminina auf I.

Sing.	N.	anst-s	anst	kraft
	G.	-ais	enstî -i -e	krefte kraft
	D.	-ai	-î -i -e	-e kraft
	A.	-	anst	kraft
	V.	-	-	
Plur.	N.	-eis	enstî -i -e	krefte
	G.	-ê	-iô -ëô -o	-e
	D.	-im	-im -in -en	-en
	A.	-ins	-î -i -e	-e

III. Starke Declination.

a. Masc. und Femin. auf U.

Sing.	N.	sunus	sunu -o (sun)	sun sune
	G.	-aus	-es	-es
	D.	-au	-iu -i -e	-e
	A.	-u	-u -o (sun)	- sune
	V.	-au	-u -o (sun)	-
	I.	...	-iû -u -o	...
Plur.	N.	-jus	-î -i -e	süne
	G.	-ivê	-ëô -o	-e
	D.	-um	-im -in -en (-un)	-en
	A.	-uns	-î -i -e	-e

b. Neutra auf U.

Sing.	N.	faihu	vihu -o	vihe
	G.	-aus	-es	-es
	D.	-au	-(iu) -e	-e
	A.	-u	-u	-e
Plur.	N.	...	-iu -u -o	-e
	G.	...	-(ëô) -o	-e
	D.	...	-... -en	-en
	A.	...	-iu -u -o	-e

B. consonantisch auslautender Stämme.

I. Stamm: MAN.

Sing.	N.	... manna	man		man
	G.	mans	man	mannes	- -nes
	D.	mann	man	-ne	- -ne
	A.	... mannan	man	-nan	-
Plur.	N.	mans mannans	man		- (-ne)
	G.	mannê	mannô		- -ne
	D.	mannam	mannum	-on	- -nen
	A.	mans mannans	man		- (-ne)

II. Stämme mit Lingual- und Gutturalcharakter.

		a. Mascul. (*reiks *veitvôds).		b. Feminina:	
Sing.	N.	mênôþs fijands		baurgs	alhs miluks;
	G.	-s	-is	-s	spaurds mi-
	D.	-	-	-	taþs brusts
	A.	-	-	-	nahts (d. pl.
Plur.	N.	-s	-s	-s	nahtam)
	G.	(-ê)	-ê	-ê	*vaihts *dulþs.
	D.	-um	-am	-im	
	A.	-s	-s	-s	

III. Stämme auf AR.

Die Mascul. fadar brôþar; und Fem. (môdar) svistar dauhtar.

Sing.	N.	brôþar	bruodar	-er	tohter	bruoder	
	G.	brôþrs	-er			-er	
	D.	brôþr	-er			-er	
	A.	brôþar	-ar	-er		-er	
Plur.	N.	brôþrjus	-er	-râ -era		-er	veter
	G.	-ê	-rô	-ero	tohterôn	-er	vetere
	D.	-um	-rum	-arum -eron		-ern	veteren
	A.	-uns	-ar	-er -râ -era		-er	veter

IV. Schwache Declination.

a. Masculina auf AN.

Sing.	N.	hana	hano	han	hase
	G.	-ins	-in -en		-en
	D.	-in	-in -en		-en
	A.	-an	-un -on		-en
Plur.	N.	-ans	-un -on -en		-en
	G.	-anê	-ônô -ôn		-en
	D.	-am	-ôm -ôn -on		-en
	A.	-ans	-un -on -en		-en

b. Neutra auf AN.

Sing. N.	hairtô	herzâ -a	herze
G.	-ins	-in -en	-en
D.	-in	-in -en	-en
A.	-ô	-â -a	-e
Plur. N.	-ôna	-ûn -on -en	-en
G.	-anê	-ônô -ôn	-en
D.	-am	-ôm -on	-en
A.	-ôna	-ûn -on -en	-en

c. Feminina auf ÔN oder ÂN.

Sing. N.	tuggô	zungâ	zunge
G.	-ôns	-ûn	-en
D.	-ôn	-ûn	-en
A.	-ôn	-ûn	-en
Plur. N.	-ôns	-ûn	-en
G.	-ônô	-ônô -ôn	-en
D.	-ôm	-ôm -on -un	-en
A.	-ôns	-ûn	-en

d. Feminina auf ÎN?

Sing. N.	managei	managî -în	menege -în -in
G.	-eins	-î -în	-e -în
D.	-ein	-î -în	-e -în
A.	-ein	-î -în	-e -în
Plur. N.	-eins	-î -în -îna -inna	-e -în
G.	-einô	-înô -înôn	-en
D.	-eim	-im -in -înum -înon -ininn	-en
A.	-eins	-î -în -îna -inna	-e -în

Declination der Adjectiva.

I. Starke Declination.

a. In A und JA.

Sing. N.	blinds	-a	blind, -ata
G.	-is	-aizôs	-is
D.	-amma	-ai	-amma
A.	-ana	-a	blind, -ata
Plur. N.	-ai	-ôs	-a
G.	-aizê	-aizô	-aizê
D.	-aim	-aim	-aim
A.	-ans	-ôs	-a

blint, -êr	blint, -iu -u	blint, -az
-es	-erâ -erô -eru?	-es
-emu -emo	-eru -erô -erâ?	-emu -emo
-an	-a	blint, -az
-û		-û
blint, -ê -â	blint, -ô	blint, -iu -u
-erô	-erô	-erô
-êm -ên	-êm -ên	-êm -ên
-ê -â	-ô	-iu -u

Sg. blinder	-iu	-ez	Plur.	-e	-e	-iu
-es	-er	-es		-er	-er	-er
-em	-er	-em		-en	-en	-en
-en	-e	-ez		-e	-e	-iu
S. michelr	-iu	-z	Plur.	-	-	-iu
-s	-re	-s		-re	-re	-re
-me	-re	-me		-n	-n	-n
-n	-	-z		-	-	-iu

vilvs -a vilv, -ata; gëlo -awêr -awiu -awaz; gël -wer -wiu -wez.

hvarjis -ja -jata; niujis -ja (nivi?) -jata; freis frija frijata; vilþeis -ja -i; sûtis -i? -i; hrains hrains hrain. — mitti, -têr -tiu -taz; niuui, -uuêr -uuiu -uuaz; frî, frîer; uuildi, -dêr; suozi, -zêr; hreini, -nêr.

b. In U.

S. hardus	-us	-u -jata	Plur. hardjai		-jôs	-ja
-eis ?	-jaizôs	-eis ?		u. s. w.		
-jamma	-jai	-jamma	herti,	-têr	-tiu	-az
-jana	-ja	-u -jata	herte,	-ter	-tiu	-tez

(glaggvus -us -u -jata) glâo, -uuêr -wiu -waz; blâ, -wer -wiu -wez.

II. Schwache Declination

a.

blinda -ô -ô	blinto -â -â	blinde -e -e
-ins -ôns -ins	-in -ûn -in	-en -en -en

u. s. w. wie die Substantiva.

b.

gibanda -ei -ô	blindôza -ôzei -ôzô
-ins -eins -ins	managiza -izei -izô
u. s. w.	hleiduma -ei -ô

BIBLIOTECA ... VITTORIO ...

Zahlwörter.

a. Cardinalia.

1. ains -a ain, -ata; pl. ainai. — ein, -êr -iu -az, -o -â -â; ein, -er -iu -ez, -e -e -e. 2. tvai tvôs tva, tvaddjê, tvaim (tveihnaim), tvans tvôs (tveihnôs) tva; zuênê zuô (zuâ) zuei, zueiô -erô, zueim zuêm zuim; zwêne zwô (zwuo, zwâ) zwei, zweier zwei, zwein. 3. (þreis þrijôs) þrija þrijê þrim þrins þrija; dri, -ê -ô driu, driô -erô, drim drin; drî drîe drî drîe driu, drîer, drin drîn drîen. 4. fidvôr fidvôrim (Mc. 2, 3); fior fiori -iu (-u), -ëô -ô, -im -in; vier, -e -iu, -re, -en -n. 5. fimf; fimf finf funf, -fi -vi -fiu -viu, -vô, -im; vünf, -ve -viu, -ver, -ven. 6. saihs; sehs, -i -iu, -ô, -im; sehs, -e -iu, -er, -en. 7. sibun; sibun, -i -iu, -ô, -in -ên; siben, -e -iu, -er, -en. 8. ahtau; ahtô, dat. ahtowen; aht ahte ehte ëhte ehtewe, dat. ahten, acc. ahtowe. 9. niun (niunê Luc. 15, 7); niun, -i -iu, -ô; niun niwen, -e -iu. 10. taihun; zëhan, -i -u zêniu zêeno zênen; zëhen zên, -e -iu. 11. (ainlif) ainlibim 1 Cor. 15, 5; einlif, -fi -vi, -vin; einlif -lef eilif eilf, -eve -eviu, einlever eilver, -even. 12. tvalif -lib, -bê -bim; zuelif zuelf, zuelivi, zuelfo, zuelivin; zwelif zwelef zwelf, -eve -ve -eviu -viu, -ver, -ven. 13—19. (þrijataihun) fidvôrtaihun cet. fimftaihunim Joh. 11, 18; drî- fiorzehan cet. drîzehani driuzehaniu, drinzehanim cet.; drîzehen driuzehen drîzehene cet. 20—60. (tvai-saihs tigjus) þrijê tigivê, tvaim- saihs tigum, þrins- fidvôr- fimf tiguns; zweinzug -zog, drîzug cet. acc. fimfzuge Tat. 88, 5; zweinzec zwenzec, drîzec cet. dat. drîzigen. 70—100 (120). sibun- niuntêhund, taihuntaihund (taihuntêhund), gen. niuntêhundis Luc. 15, 7; sibunzô sibunzug, ahtozô ahtozug ahzeg, ... niunzug, zehanzô zehanzug einhunt; sibenzec cet. (zehenzec) hundert. 200—900. (tva-niunhunda) tvaim- fimfhundam; zuei- driuhunt cet.; zwei driu-niun hundert. 1000. þusundi: tva þusundja Esdr. 2, 15, tvôs þusundjôs Marc. 5, 13. Esdr. 2, 35 u. s. w.; dûsunt, zuâ thûsuntâ, driu dûsent dat. thûsuntin -on; tûsent, zwei- driu tûsent.

* bai ba, ..., baim, bans ba; bajôþs ... bajôþum; bêdê beidê, bêdô beide, bêdiu beidiu, bêderô beiderô, bêdêm beiden; beide beidiu, bêde bêdiu cet. beide (beidez).

b. Ordinalia.

1. fruma -ei -ô; êristo -â -â, êrist; êrste, êrst -er -iu -ez. 2. anþar -ara -ar; andar, -arêr -ariu -araz, (-aro -erâ -erâ); ander. 3. þridja dritto dritte drite. 4. .... fiordo vierde. 5. fimfta fimfto vünfte. 6. saihsta sehsto sehste. 7. .... sibunto sibende. 8. ahtuda ahtodo ahte ahtode. 9. niunda niunto niunde. 10. taihunda zëhanto zëhende. 11. 12. einlifto einlifte cet., zuelifto zwelifte zwelfte. 13—19. dat. fimftataihundin Luc. 3, 1; dritte- fiordo- finfta- niuntazehanto -â -â, niuntazehantin -ûn -in cet.; drîzehende driuzehende, vierzehende cet. 30—90. zueinzugosto zweinzigeste cet.

Declination der Pronomina.

I. Personalia.

a. ungeschlechtige.

Sing.	N.	ik	þu	...	ih ihha	dû du	...
	G.	meina	þeina	seina	mîn	dîn	sîn (*ira*)
	D.	mis	þus	sis	mir	dir	*imu iru*
	A.	mik	þuk	sik	mih	dih	sih
Dual.	N.	vit	(jut)	...	(uuiz)	(iz?)	...
	G.	(ugkara)	igqara	...	unker	(inkar)	...
	D. A.	ugkis	igqis	...	(unc)	(inc)	...
Plur.	N.	veis	jus	...	uuîr uuir	ir	...
	G.	unsara	izvara	seina	unsar	iuuar	*iro*
	D.	unsis uns	izvis	sis	uns	iu	*im*
	A.	unsis uns	izvis	sik	unsih	iuuih	sih

Sing.	N.	ich	dû du duo	
	G.	mîn mînes	dîn dînes?	sîn sînes *ir*
	D.	mir	dir	*im ir*
	A.	mich	dich	sich
Dual.	N.	...	(ëz	...
	G.	...	ënker	...
	D. A.	...	ënc)	...
Plur.	N.	wir	ir	...
	G.	unser	iuwer	*ir*
	D.	uns	iu	*in*
	A.	uns unsich	iuch iuwich	sich

b. geschlechtiges.

is	si	ita	ir ër	siu si sî sie	iz ëz
is	izôs	is	*sîn*	ira -o -u?	is ës
imma	izai	imma	imu -o	iru -o -a?	imu -o
ina	ija	ita	inan -en in	sia sa se sie	iz ëz
eis	(ijôs)	ija	siê sie sê se sî si siâ sa	siô sie	siu sie
izê	izô	(izê)	iro	iro	iro
im	im	im	im in inen	im in	im in
ins	ijôs	(ija)	siê sie cet.	siô sie	siu sie

Sing.	ër	sie sî si se	siu ëz	Plur.	sie sî si se (siu)
	ës *sîn*	ir	ës *sîn*		ir
	im ime	ir	im ime		in
	in	sie sî si se	ëz		sie sî si se (siu)

II. Possessiva.

mein-s -a —, -ata	þein-s -a —, -ata	(sein-s -a —, -ata)
(ugkar -a —,)	igqar -a —,	
unsar -a —,	izvar -a —,	
mîn, -êr -iu -az	dîn-, -êr -iu -az	sîn, -êr -iu -az
unsar, -êr -iu -az	iuuar, (-êr) -iu -az	
unser unsu unser	—	
unses unsera unses	iuues iuuera iuues	
-emo -eru -emo	-emo -eru -emo	
-an -a -er	-an (-a) -er	
(-e) -o -u cet.	-e -o (-u) cet.	
mîn, -er -iu -ez	dîn, -er -iu -ez	sîn, -er -iu -ez
unser -iu -z	ënker iuwer -iu -z	(ir iriu irz)

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

III. Demonstrativa.

a. der.

sa	sô	þata	der dê thie	diu dëo (dia die) de	daz
þis	þizôs	þis	des	dera -o -u	des
þamma	þizai	þamma	demu -o	deru -o -a	demu -o
þana	þô	þata	den	dia die de	daz
		þê			diu du theo
þai	þôs	þô	diê diâ dê	diô dëô die de	diu dei
þizê	þizô	þizê	dero	dero	dero
þaim	þaim	þaim	dem-n diem-n	dem	dem
þans	þôs	þô	diê diâ dê	diô dëô die de	diu dei

b.

dër	diu	daz	die	die	diu	(his hija hita)
dës	dër	dës	dër	dër	dër	. . . . .
dëm -e	dër	dëm -e	dën	dën	dën	himma . . .
dën	die	daz	die	die	diu	hina (hija) hita
		diu				(ahd. hiu-)

c. dieser.

1.	sah	sôh	þatuh		þaih	þôzuh þôh
	þizuh	þizôzuh	þizuh		þizêh	þizôh þizêh
	þammuh	þizaih	þammuh		þaimuh	þaimuh þaimuh
	þanuh	þôh	þatuh		þanzuh	þôzuh þôh

2. dësêr dhëse thërer diser dirro — dësiu disiu -u
dësses thëses disses dises — dësera thërera thërra dirro
dësemu disemo — dëseru thëreru thërru dirro
dësan disen — dësa dhëasa disa

diz thizi dëzi
dësses cet.
dësemu disemo
diz dëzi
dësu dhësiu thisu

dësê dise dësô dise — dësiu deisu thisu disiu
dësero thërero derro dirro
dësêm dësen disen
dësa thëse dise . . . thëso dise — dësiu deisu thisu disiu

dirre diser	disiu dis	diz ditze diz
dises disses diss disse	dirre diser	dises cet.
diseme -me -em	dirre diser	diseme cet.
disen	dise	diz ditze diz

dise dise disiu dis
dirre dirre dirre diser
disen disen disen
dise dise disiu dis

d jener.

jains -a -ata; gëner -u -az, ëner -iu -ez; jëner -iu -ez, ëner -iu -ez.

e. selbst und derselbe.

silba -ô -ô, sa sama sô samô þata samô; selb, -êr -iu -az, -o -a -a; selp, selber -iu -ez, -e -e -e.

IV. Relativa.

saei	sôei	thatei	thaiei	thôzei	thôei
thizei	thizôzei	thizei	thizêei	thizôei	thizêei
thammei	thizaiei	thammei	thaimei	thaimei	thaimei
thanei	thôei	thatei	thanzei	thôzei	thôei

V. Interrogativa und Correlativa.

a. wer.

hvas	hvô hva	huuer	huuaz	wër	waz
hvis	hvizôs hvis	huues		wës	
hvamma	hvizai hvamma	huuemu	-o	wëm	-me
hvana	hvô hva	huuenan	(uuen) huuaz	wën	waz
	hvê		huuio -ëo hiu		wiu

b. wer von mehrern?: hvarjis -ja -jata. c. uter: hvaþar (-a) hvaþar; huuëdar, -êr -iu -az; wëder, -erer -erre -eriu -erez -erz. d. qualis: hvileiks (hvê-) -a hvileik; huuëolih uuiolih, -hêr -hiu -haz, huuelih huualih, -hêr -hiu -haz, weler -iu -ez; welch, welher -iu -ez, wel-. talis: svaleiks -a svaleik, -ata; solih sulih, -hêr -hiu -haz, sol-; solch sölch sulch sülch selch selk, -er -e -ez. e. quantus: hvêlauds. tantus: svalauds; suslih.

VI. Indefinita.

a. quidam: sums -a sum, -ata, sumzuh; sum, -êr -iu -az, sumhuuelih, sumalih; sümelich. b. quisquam: hvashun, mannahun (gen. manshun dat. mannhun acc. mannanhun), ainshun:

ainshun	ainôhun	ainhun
ainishun	(ainaizôshun)	ainishun
ainummêhun	ainaihun	ainummêhun
ainnôhun	ainôhun	ainhun;

c. quisque:

hvazuh	hvôh	hvah
hvizuh	(hvizôzuh)	hvizuh
hvammêh	(hvizaih)	hvammêh
hvanôh	hvôh	hvah

Acc. pl. hvanzuh.

hvarjizuh	hvarjôh	hvarjatôh
hvarjizuh	(hvarjaizôzuh)	hvarjizuh
hvarjammêh	(hvarjaih)	hvarjammêh
hvarjanôh	hvarjôh	hvarjatôh

d. uterque: hvaþaruh.

MAG 2 T. 033